

Saksframlegg

Forslag til lokal forskrift om påslipp av fettholdig avløpsvann

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Majken Sundli	FA-M30, TI-&00	25/4038

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
014/25	Samfunnsutvalget	PS	08.05.2025

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Forslag til lokal forskrift om påslipp av fettholdig avløpsvann i Indre Østfold kommune sendes på offentlig høring i samsvar med forvaltningsloven § 37.

Høringsfristen settes til 1. juli 2025, og høringen kunngjøres på kommunens nettsider og i lokalavisen. Berørte virksomheter og relevante bransjeorganisasjoner varsles direkte.

Samfunnsutvalget i sak 014/25 08.05.2025

Behandling:

Ingen forslag.

Votering:

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Samfunnsutvalget - Vedtak

Forslag til lokal forskrift om påslipp av fettholdig avløpsvann i Indre Østfold kommune sendes på offentlig høring i samsvar med forvaltningsloven § 37.

Høringsfristen settes til 1. juli 2025, og høringen kunngjøres på kommunens nettsider og i lokalavisen. Berørte virksomheter og relevante bransjeorganisasjoner varsles direkte.

Bakgrunn og saksopplysninger:

Indre Østfold kommune foreslår å innføre en lokal forskrift om påslipp av fettholdig avløpsvann til kommunalt avløpsnett. Formålet er å redusere skader og driftsproblemer som

følge av fett i ledningsnett, og samtidig sikre forutsigbarhet og lik behandling av berørte virksomheter. Forskriften foreslås nå sendt på høring i henhold til forvaltningsloven § 37.

Tilførsel av fettholdig avløpsvann til det kommunale ledningsnett er et stadig økende problem i Indre Østfold kommune, og fører til betydelige utfordringer for både infrastrukturen og driften av avløpssystemet. Når fett fra matlaging og rengjøring skylles ut i avløpet, avleires det i rør og pumpestasjoner. Fettet er klebrig og fungerer som lim på annet avfall som hår og matrester. Dette danner kompakte blokkeringer selv i rør med store dimensjoner.

Slike blokkeringer reduserer kapasiteten i ledningsnett og fører til driftsforstyrrelser som tilbakeslag av kloakk og oversvømmelser i kjellere. I verste fall kan det føre til at urensset kloakk går i overløp og slippes direkte ut i lokale vannforekomster, med alvorlige konsekvenser for miljø og folkehelse. Fett og matrester i ledningsnett tiltrekker også rotter og gir opphav til luktproblemer i både bolig- og næringsområder.

Håndteringen av fett i avløpsnett er svært ressurskrevende. Kommunen må bruke betydelige midler på spyling og rensk av ledningsnett og pumpestasjoner. Dette bidrar til økte driftskostnader, som igjen påvirker nivået på avløpsgebyrene for innbyggerne.

Et ytterligere problem er utviklingen av hydrogensulfidgass (H_2S), som oppstår når fett brytes ned i rørsystemet. H_2S er helseskadelig og kan føre til alvorlige helseplager for driftspersonell som arbeider i eller i nærheten av avløpsinstallasjoner.

På denne bakgrunn foreslår kommunen å innføre en lokal forskrift som stiller krav om installasjon og drift av godkjente fettutskillere for virksomheter som har påslipp av fettholdig avløpsvann. Dette gjelder særlig næringsmiddelvirksomheter som restauranter, storkjøkken og kantiner. Formålet er å fjerne fett før det når det kommunale nettet, slik at infrastrukturen beskyttes, driften effektiviseres, og miljø- og helsefare reduseres.

Gjeldende regelverk og behov for forskrift

Forurensningsforskriften gir rom for lokale tilpasninger, og for å sikre likebehandling og tilstrekkelig beskyttelse av kommunalt avløpsnett er det behov for en egen forskrift. Det finnes i dag ingen lokal forskrift i kommunen som regulerer fettholdig avløpsvann.

Kommunen er forurensningsmyndighet etter forurensningsforskriften § 15A-4. I dag må det fattes enkeltvedtak for å pålegge virksomheter å installere fettutskillere. Dette er lite effektivt og ressurskrevende. En forskrift vil sikre klare, forhåndsdefinerte krav og forenkle saksbehandlingen.

Kort om forskriftens innhold

Forskriften gjelder virksomheter med påslipp av fettholdig avløpsvann, slik som restauranter, storkjøkken, kantiner, bakerier m.m. Den inneholder blant annet:

- krav til tillatelse til påslipp
- krav til installasjon og dimensjonering av fettutskillere
- krav til drift, vedlikehold og tømming

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
- på kornet

- påslippsgrenser for fettinnhold
- kontroll og sanksjonsbestemmelser
- tilsyns- og dokumentasjonskrav

Økonomiske og administrative konsekvenser

For virksomheter:

- kostnader knyttet til etablering og drift av fettutskillere, samt dokumentasjon og vedlikehold.
- Administrative forpliktelser i form av søknadsplikt og føring av driftsjournal.
- Fordeler: forutsigbare krav og rettferdig behandling.

For kommunen:

- Besparelser på drift og vedlikehold gjennom redusert behov for rengjøring og vedlikehold.
- Effektiv saksbehandling ved overgang fra enkeltvedtak til forskriftsregulering.
- Mulighet for bedre kontroll og tilsyn med samlet oversikt over påslippssituasjonen.

For samfunnet og innbyggere:

- Bedre miljøtilstand i lokale vannforekomster.
- Redusert fare for oversvømmelser og tilbakeslag.
- Lavere kostnader over tid og tryggere arbeidsforhold for driftspersonell.

Aktuelle planer, vedtak og dokumenter:

Kommunedelplan for vann og avløp 2023-2034

Vurderinger knyttet til FNs bærekraftsmål:

Innføring av en lokal forskrift om påslipp av fettholdig avløpsvann bidrar til at kommunen oppfyller FNs bærekraftsmål 6:

«Sikre bærekraftig vannforvaltning og tilgang til vann og gode sanitærforhold for alle.»

Dette er særlig relevant med tanke på at tette rør og overløp kan føre til utslipp av urensset kloakk til lokale vannforekomster, noe som undergraver bærekraftige sanitærforhold og miljøvern.

Kommunedirektørens vurderinger:

I kommunedelplan for vann og avløp 2023–2034 er et av hoveddelmålene at avløpsvann skal transporteres til renseanlegg uten å forårsake helseplager eller miljøskader. Et sentralt tiltak for å nå dette målet er å redusere tilførselen av fett til det kommunale avløpsnett.

Med hjemmel i forurensningsforskriften § 15A kan kommunen gi pålegg om tiltak gjennom enkeltvedtak eller lokal forskrift. Ved å vedta en forskrift flyttes ansvaret for å søke om påslippstillatelse og installere fettutskillere over på virksomhetene, og kommunen får et bedre styringsverktøy for helhetlig oppfølging.

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
- på kornet

Kommunedirektøren mener at å innføre en lokal forskrift om påslipp av fettholdig avløpsvann er et godt og nødvendig tiltak som vil forenkle saksbehandlingen, styrke forvaltningen av avløpsnettet og bidra til forutsigbarhet for næringslivet. Det anbefales at lokal forskrift om påslipp av fettholdig avløpsvann legges ut på høring.

Vedlegg

Forskrift om påslipp av fettholdig avløpsvann til offentlig avløpsnett